CONVENȚIA-CADRU PRIVIND ETICA ÎN TURISM – PILONUL DE BAZĂ PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A TURISMULUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

THE FRAMEWORK CONVENTION ON TOURISM ETHICS – THE BASIC PILLAR FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Victor CIOBANU, ORCID: 0000-0002-3055-6697
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 338.48:174(478)
e-mail: victorciobanu7@gmail.com

În cadrul normativ și în documentele de politici, Republica Moldova este orientată spre dezvoltarea durabilă a turismului. Astfel, în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova „Statul sprijină turismul, ca unul din domeniile prioritare ale economiei naţionale … prin crearea de condiţii pentru dezvoltarea durabilă a turismului” [1]. Întru realizarea acestui obiectiv, „Guvernul stabileşte politica de stat în domeniul turismului, aprobă strategia şi programele naţionale în domeniu, precum și asigură dezvoltarea durabilă a turismului” [1].

Unul dintre primele documente de politici care a pus accent pe dezvoltarea durabilă a fost Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003-2015, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1065 din 02 septembrie 2003 [2].

Orientarea spre dezvoltarea durabilă a fost reflectată, într-un mod mai voalat, și în Strategia de dezvoltare a turismului „Turism 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 19 mai 2014, care în obiectivul specific nr. 1 își propune „Perfecţionarea cadrului normativ în domeniul turismului în conformitate cu cerinţele pieţei turistice, racordate la standardele europene” [3].

Direcția spre o dezvoltare durabilă a turismului este păstrată și în proiectul Programului național de dezvoltare a turismului „Turism 2026” pentru anii 2022-2026 [4]. Astfel, acesta se propune a fi „un document de planificare strategică elaborat în vederea stabilirii unui cadru de politici pasibil să ofere o abordare holistică și vizionară asupra dezvoltării industriei turismului pe termen mediu, cu accent preponderent pe valorificarea inteligentă și durabilă a potențialului turistic al Republicii Moldova, creând un mediu favorabil și cuprinzător pentru dezvoltarea unui produs turistic competitiv și sustenabil [4].

Deși declarate ca direcții prioritare de dezvoltare, aspectele de sustenabilitate în documentele de politici enunțate au un caracter destul de timid. Pentru a fortifica caracterul sustenabil, este necesar de a reforma substanțial domeniul turismului, aplicând o abordare modernă, reflectată într-o lege nouă, care să fie elaborată în baza principiilor stabilite în *Convenția-cadru privind Etica în Turism.*

Convenția-cadru privind etica în turism a fost adoptată în cadrul celei de-a 23-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Mondiale a Turismului a Națiunilor Unite (UNWTO sau OMT) prin Rezoluția A/RES/722 (XXIII) din 12 septembrie 2019.

UNWTO, din care fac parte 193 de state-membre ONU, a invitat toate statele-membre să ratifice/adere la Convenție.

Scopul **Convenției** constă în contribuirea la **dezvoltarea turismului sustenabil, responsabil și accesibil**. Țările-membre urmează să implementeze prevederile Convenției prin elaborarea unei politici în domeniu, care să corespundă celor 9 principii, și anume:

1) Aportul turismului la înțelegere reciprocă și respect între popoare și societăți;
2) Turismul – instrument al perfecționării individuale și colective;
3) Turismul – factor al stabilității ecologice;
4) Turismul – domeniu ce utilizează resurse culturale și contribuie la sporirea acestora;
5) Turismul – o activitate benefică pentru țările și comunitățile-gazdă;
6) Responsabilitățile participanților la procesul turistic;
7) Dreptul la turism;
8) Libertatea călătoriilor turistice;
9) Drepturile angajaților și profesionalilor din sectorul turistic" [7].

Astfel, principiile enunțate, acoperind componentele economice, sociale, culturale și de mediu, intenționează să sprijine maximizarea beneficiilor sectorului turismului, minimalizând în același timp potențialele impacturi negative.

Prin ratificarea Convenției, Republica Moldova urmează să-și asume anumite obligațiuni, inclusiv de ordin legislativ, organizațional și financiar. În acest sens, este necesară consultarea extinsă cu toți participanții la procesul turistic pe așa subiecte ca: asigurarea accesului la odihnă, călătorii și concedii; securitatea și protecția sănătății turiștilor; integrarea maximă a obiectivelor turistice în infrastructura social-economică a localităților; în cazul investițiilor – asigurarea efectuării analizei privind impactul asupra mediului cultural și asupra mediului natural; reinvestirea veniturilor din turism în infrastructura turistică și reabilitarea obiectivelor culturale valorificate în activitatea turistică; obligațiuni pentru mijloacele mass-media; stimularea turismului social; aspecte privind garantarea drepturilor angajaților din domeniul turismului ținând cont de specificul activității; asigurarea accesului la instruirea de specialitate etc.

În același timp, respectarea principiilor de bază de dezvoltare a turismului va contribui la dezvoltarea sustenabilă turismului în țara noastră și la sporirea imaginii Republicii Moldova ca destinație turistică în plan internațional.

Concluzii:

1. Domeniul turismului din Republica Moldova este necesar de a fi revizuit substanțial, aplicând o abordare modernă, reflectată într-o lege nouă, elaborată în baza principiilor stabilite în *Convenția-cadru privind Etica în Turism.*

2. Alinierea Republicii Moldova la principiile de etică în turism va spori imaginea țării ca și destinație turistică și va facilita integrarea acesteia în piața turistică mondială.

3. Ratificarea Convenției va avea un efect benefic asupra economiei Republicii Moldova, deoarece respectarea de către toți participanții la procesul turistic din țară a principiilor de etică în turism va contribui la afirmarea domeniului turistic drept o activitate sustenabilă, generatoare de venituri în comunitățile-gazdă, va spori capacitatea și performanța întreprinderilor din turism și va satisface nevoile crescânde și emergente ale consumatorilor de turism.

4. Prin abordările expuse în principiile de etică în turism, ratificarea Convenției va consolida acțiunile tuturor participanților la procesul turistic și va contribui la dezvoltarea cooperării și colaborării în domeniul turismului la nivel local, național și internațional.

5. Respectarea principiilor de etică în turism va contribui la realizarea Obiectivelor Dezvoltării Durabile ale Agendei 2030, în special, în ceea ce privește creșterea economică comprehensivă și durabilă, ocuparea deplină și productivă a forței de muncă, munca decentă pentru toți, precum și consumul și producerea durabilă.

Recomandări. În scopul asigurării dezvoltării durabile a turismului în Republica Moldova, autorul consideră necesară întreprinderea, pe etape, a următoarelor acțiuni:

1. Ratificarea, de către Republica Moldova, a Convenției-cadru privind Codul de etică în turism.
2. Elaborarea, în baza principiilor expuse în Convenție, a legii noi a turismului.
3. Elaborarea, în baza legii noi, și implementarea unor programe de dezvoltare durabilă a turismului, orientate spre realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

Referințe:

1. Legea nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121972&lang=ro.
2. Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003-2015, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1065 din 02 septembrie 2003, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=77959&lang=ro.
3. Strategia de dezvoltare a turismului „Turism 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 338 din 19 mai 2014, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=56010&lang=ro.
4. Proiectul Programului național de dezvoltare a turismului pentru anii 2022-2026 „Turism 2026”, https://particip.gov.md/ru/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-programului-national-de-dezvoltare-a-turismului-turism-2026-pentru-anii-2022-2026-in-continuare-programul-turism-2026/9488.

5. Raportul privind realizarea în anii 2014-2020 a Strategiei de dezvoltare a turismului „Turism 2020” (https://mei.gov.md/ro/content/rapoarte-transparenta).
6. Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636 din 11 decembrie 2019, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128516&lang=ro
7. Convenția-cadru privind Codul de etică în Turism, adoptată de OMT https://www.unwto.org/ethics-convention